Dosarul: nr.2a-4257/23(2-23072101-02-2a-14112023)
Prima instanță: Judecătoria Criuleni (sediul Central), judecător - A. Bologan

D E C I Z I E

04 martie 2025 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Marina Anton
Judecătorii: Constantin Roșca și Dorin Dulghieru

examinând în procedură scrisă, apelul declarat de OCN ”Microinvest” SRL, în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”Microinvest” SRL împotriva Nadejdei Vtorenco și Sandu Lidia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 03.10.2023, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

A C O N S T A T A T:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 19.05.2023, OCN ”Microinvest” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Vtorenco și Sandu Lidia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, în baza contractului de credit cu nr.21170045373 din 06 septembrie 2021, OCN ”Microinvest” SRL a acordat pârâtei Vtorenco Nadejda un credit în valoare de 50000 lei, care urma a fi rambursat până la 25 septembrie 2023.
3. Susține că, pârâta Vtorenco Nadejda nu a respectat condițiile contractului de credit, astfel încît datoria față de OCN ”Microinvest” SRL, fiind acumulată în sumă totală de 50608,90 lei, compusă din: datoria la credit în mărime de 36427,71 lei, dobânda contractuală în mărime de 2075,15 lei, comision în mărime de 6106,04 lei și dobânda penalizatoare în mărime de 6000 lei, pentru încălcarea condițiilor contractuale.
4. Indică că, conform prevederilor contractului de fidejusiune nr.21170045373 F1 din 06 septembrie 2021, Sandu Lidia s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul în faţa creditorului pentru obligațiile asumate de către debitor, conform

contractului de credit în volum deplin, cu suma soldului total al împrumutului nerambursat, dobânda care se va calcula până la data achitării, dobânda de întârziere, penalități, comisioane și alte plăți contractuale.

5. Menționează reclamantul că, în scopul soluționării amiabile a litigiului pe cale extrajudiciare, la data de 02 noiembrie 2022, OCN ”Microinvest” SRL a expediat pârâtului și fidejusorului notificările cu nr.843 și 844, prin care li s-a comunicat despre faptul rezilierii contractului de credit nr.21170045373 din 06 septembrie 2021, acordându-le un termen de 15 zile pentru achitarea tuturor plăților restante, însă până la data depunerii acțiunii în judecată atât pârâtul, cât și fidejusorul nu au achitat suma indicată în notificări, deși termenul acordat a expirat.

6. Astfel, solicită reclamantul OCN ”Microinvest” SRL încasarea în mod solidar de la pârâtele Vtorenco Nadejda și Sandu Lidia a datoriei contractuale în mărime totală de 50608,90 lei, a sumei de 1518,27 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la data depunerii acțiunii și suma de 2000 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare legate de serviciile de asistență juridică, iar în total suma de 54127,17 lei.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 03.10.2023, s-a admis parțial acțiunea înaintată de OCN ”Microinvest” SRL împotriva Nadejdei Vtorenco și Sandu Lidia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

8. S-a încasat în mod solidar de la Vtorenco Nadejda și Sandu Lidia, în beneficiul OCN ”Microinvest” SRL, în baza contractului de credit nr.21170045373 din 06.09.2021 și a contractului de fidejusiune nr.21170045373 F1 din 06.09.2021, datoria la credit în mărime de 25418,50 lei, dobânda contractuală în mărime de 2075,15 lei și penalitate în mărime de 6000 lei, în total suma de 33493,65 lei.

9. S-a încasat în mod solidar de la Vtorenco Nadejda și Sandu Lidia în beneficiul OCN ”Microinvest” SRL, suma de 1004,81 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare legate de plata taxei de stat la depunerea acțiunii proporțional părții admise, suma de 195 lei, cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică a pârâtei și suma de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 3199,81 lei. În rest pretențiile reclamantului OCN ”Microinvest” SRL s-au respins ca neîntemeiate.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 11.10.2023, OCN ”Microinvest” SRL a declarat apel împotriva Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 03.10.2023, solicitând casarea parțială a acesteia în partea respingerii pretențiilor privind încasarea comisionului, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele participanților la proces:

11. În motivarea cererii de apel, apelantul OCN ”Microinvest” SRL a invocat aceleași motive de fapt şi de drept indicate în cererea de chemare în judecată, menționând faptul că, instanța de fond a aplicat în mod eronat legea materială referitor la respingerea pretenției de încasare a comisionului și atribuirea sumelor achitate de către debitor în contul stingerii acestuia la stingerea unei părți a capitalului creditului ca fiind nefondate, din următoarele considerente.
12. Indică că, dreptul apelantei de a institui un comision în contractul de credit nebancar este prevăzut atât de Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancară, de art.12 alin.(2) al Legii privind contractele de credit pentru consumatori, cât și de prevederile art.1765 Cod civil.
13. În speță, contrar aserțiunilor primei instanțe, comisionul de administrare este instituit pentru acoperirea cheltuielilor creditorului aferente administrării creditului acordat în sumă de 50000 lei, de care beneficiază împrumutatul pe tot parcursul realizării contractului de împrumut, și anume: serviciile call-centrului (disponibil 24/24 ore), monitorizarea situației împrumutului, examinarea adresărilor împrumutatului, întocmirea rapoartelor aferente împrumutului acordat, inclusiv pentru autoritățile statului, întocmirea și remiterea înștiințărilor, inclusiv prin intermediul rețelelor de telecomunicații, privind existența restanțelor, soldul curent al ratelor, efectuarea operațiunilor în scopul utilizării/rambursării împrumutului acordat, ce fac parte din firescul activității apelantei și, ca orice serviciu, și această monitorizare și administrare are un cost, ce a fost acceptat de împrumutat la semnarea contractului de împrumut.
14. Clauza referitoare la comisionul de administrare, fiind întocmită într-un sens comun (curent) al cuvântului administrare denotă atribuirea acesteia la firescul activității de microfinanțare, iar faptul perceperii lunare a comisionului de administrare pentru operațiuni legate de utilizarea/monitorizarea/rambursarea creditului și cel de administrare, ce denotă evident prestația efectuată, aceasta fiind identificabilă, inclusiv cu referire la costuri, expuse expres și clar în textul contractului), nu este contrar vreunei dispoziții legale, astfel încât aceasta nu poate fi lovită de nulitate, inclusiv în contextul în care scopul perceperii comisionului de administrare nu creează un dezechilibru contractual în sine.
15. În același context relevă că, un aspect fundamental în cazul dat este constatarea existenței unui „dezechilibru semnificativ” pentru a oferi instanței autoritatea de a declara nulă clauza contractuală.
16. Astfel, acest dezechilibru poate să rezulte dintr-o atingere suficient de gravă adusă situației juridice în care este plasat „consumatorul”, în calitate de parte la contract, în temeiul dispozițiilor naționale aplicabile, fie sub forma unei restrângeri a conținutului drepturilor de care, potrivit acestor dispoziții, „consumatorul” beneficiază în temeiul acestui contract, fie sub forma unei piedici în exercitarea

acestora sau a punerii în sarcina sa a unei obligații suplimentare, neprevăzută de normele naționale.
17. La caz, însă, nu a fost cauzat un ”dezechilibru semnificativ”, deoarece împrumutatul nu a fost plasat într-o situație juridică deosebit de gravă în raport cu normele legale, drepturile acestuia nu au fost restrânse prin clauza declarată nulă de prima instanță, și nu au fost instituite piedici în exercitarea drepturilor acestuia, iar cuantumul comisionului a fost inclus în calculul creditului suficient de clar pentru a fi înțeles de către intimată.
18. Subsecvent, cumulul argumentelor invocate supra denotă că constatările făcute de prima instanță denotă admiterea unei ingerințe în categoria aprecierii abuzive și nejustificate a prețului stabilit al comisionului de administrare (rezonabil în raport cu perioada de rambursare aleasă de împrumutat), contrar principiului libertății contractuale, sub auspiciul unei pretinse „clauze abuzive”, inexistente în prezenta cauză, inclusiv în situația în care clauza respectivă nu se încadrează în nici unul din temeiurile instituite de Lege pentru a fi apreciată ca fiind abuzivă, fapt ce a generat și deducerea nejustificată a sumelor achitate cu titlu de comision din restanța asupra capitalului creditului.
19. Astfel, debitorul este scutit nu doar de răspundere pentru întârzierea admisă din vina acestuia, ci și de obligația de a restitui suma primită în natură cu titlu de împrumut în cuantum integral datorată, iar soluția primei instanțe generează consecințe nefaste pentru întregul sistem, inclusiv al justiției, deoarece favorizează nerespectarea de către împrumutați a obligațiunilor asumate, iar scutirea nejustificată a intimatei de obligațiunile stabilite de Lege este ilicită și o justifică, cel puțin prin prisma impunității, să nu-și onoreze obligațiunile și să suprasolicite sistemul judiciar.
20. Secund, chiar și în ipoteza primei instanțe, aceasta determinat eronat stingerea din contul sumelor achitate pentru stingerea comisionului la stingerea capitalului creditului, deoarece art.875 alin.(6) Cod civil statuează că în cazul obligației pecuniare, indiferent de imputația indicată de debitor, plata efectuată de către debitor se va imputa, în primul rând, cheltuielilor, în al doilea rând, dobânzii și altor prestații și, la urmă, sumei de bază (capitalului), dacă creditorul nu face o imputație diferită.
21. Prin urmare, capitalul creditului se stinge în ultimul rând, înaintea acestuia urmând a fi stinse celelalte creanțe specificate în textul normei, iar interpretarea oferită de prima instanță privează apelanta de dreptul la rambursarea sumelor acordate de fapt debitorului, respectiv o privează ilegal de posibilitatea de a calcula dobânzi/penalități din suma reală a împrumutului restant pentru restul perioadei de întârziere, fapt ce denotă odată în plus necesitatea casării hotărârii contestate.

Procedura de examinare:

22. Colegiul civil notează că, cauza din speță a fost examinată în fond în procedura cererilor cu valoare redusă și astfel, în ordinea art.276^4 alin.(5) CPC, a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, prevederile art.276^3 CPC fiind aplicate corespunzător.

Termenul de declarare a apelului:

23. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

24. Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 03.10.2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de la 11.10.2023, prin urmare Colegiul constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanţei de apel:

25. Studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe, reieșind din următoarele considerente.

26. În conformitate cu prevederile art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanțe.

27. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

28. Articolul 130 alin.(1) CPC, statuează că, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

29. Din textul art.240 alin.(1) CPC, se desprinde că, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

30. În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.alin. (1), (2) și (5) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

31. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
32. Din optica celor enunțate Colegiul reține că, sarcina instanţei de apel derivă din dispozițiile art.373 CPC în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
33. Totodată, Colegiul civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanţei inferioare. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
34. Așadar, Colegiul civil verificând în raport cu prevederile art.art.238-241 CPC, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or, instanţa de fond corect a elucidat şi constatat circumstanțele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii parțiale a acțiunii din speță și admiterii cererii reconvenționale, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.
35. Prin urmare, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori, concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele pricinii şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Circumstanțele de fapt ale pricinii:

36. Din materialele cauzei rezultă că, la data de la data de 06.09.2021, între OCN ”Microinvest” SRL și Vtorenco Nadejda a fost încheiat contractul de credit cu dobândă nr.21170045373, potrivit căruia OCN ”Microinvest” SRL a acordat Nadejdei Vtorenco un credit în mărime de 50000 lei, începând cu 25 octombrie 2021 pe un termen de 24 luni, cu rata lunară în mărime de 3121,25 lei, cu termenul limită de rambursare până la 25 septembrie 2023 (f.d.9-10).
37. Conform contractului de fidejusiune nr.21170045373 F1 din 06 septembrie 2021, Sandu Lidia în calitate de fidejusor și-a asumat obligația să răspundă, în aceiași măsură ca și împrumutatul Nadejda Vtorenco în fața OCN ”Microinvest” SRL pentru onorarea integrală a obligațiunilor debitorului de achitare față de creditor a tuturor sumelor indicate în contractul de credit nr.21170045373 din 02.09.2021, limitele fidejusiunii constituie datoriile rezultate din contractul de credit, care reprezintă obligația principală de rambursare a creditului în sumă de

50000 lei, precum și obligații accesorii acestei (pct.1.1 din contractul de fidejusiune) (f.d.12-14).
38. Potrivit pct.1.4. din contract, comisionul pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului calculat și achitat în felul următor: 3% din suma totală a creditului și achitat de debitor la data acordării creditului din surse proprii sau este reținut de creditor din suma creditului indicat în pct.1.1 pentru ce debitorul își exprimă acordul; 2,50 % lunar care se calculează zilnic din soldul creditului curent, începând cu data următoare datei eliberării creditului.
39. Instanța de apel a reținut că, OCN ”Microinvest” SRL în calitate de împrumutător, și-a onorat integral obligațiile contractuale de acordare a sumei de 50000 lei cu împrumut Nadejdei Vtorenco, fapt confirmat prin înscrisurile administrate la dosar, și anume prin ordinul de eliberare a numerarului nr.664 din 06.09.2021, prin care pârâta Nadejda Vtorenco contrasemnătură a confirmat primirea mijloacelor bănești (f.d.14).
40. Potrivit certificatului și calculului datoriei la situația din 22.03.2023, pârâtul Nadejda Vtorenco a acumulat o datorie față de OCN ”Microinvest” SRL conform contractului de credit nr.21170045373 din 06.09.2021 în mărime de 50608,90 lei, (care include creditul în mărime de 36427,71, dobânda 2075,15 lei, penalitate în mărime de 6000 lei și comision 6106,04 lei (f.d.16, 18-19).
41. Prin somațiile nr.843 și 844 din 02.11.2022, expediate la adresa pârâților Nadejdei Vtorenco și Sandu Lidia, OCN ”Microinvest” SRL a solicitat încasarea datoriei în baza contractului de împrumut, în temen de 15 zile de la recepționarea somației (f.d.20, 21)
42. Potrivit art.774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.
43. În conformitate cu art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.
44. Conform prevederilor art.858 alin.(1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.
45. Potrivit art.1628 alin.(2) Cod civil, fidejusiunea este obligația garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligația pe care debitorul datorează creditorului(obligația garantată) și care apare și devine scadentă doar dacă apare și devine scadentă obligația garantată.
46. Potrivit art.1640 Cod civil, cu excepția cazului în care s-a stipulat altfel, obligația debitorului și a fidejusorului este solidară și, în consecință, creditorul poate pretinde executarea solidară de la debitor sau, în limitele garanției, de la fidejusor.

47. Potrivit art.1242 Cod civil, (1) prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. (2) Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (3) Până la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu oneros, cu excepţia cazului în care ambele părţi sânt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist. (4) Un contract nu se consideră contract de împrumut doar pentru că prevede un termen pentru executarea obligaţiei pecuniare, cu excepţia cazului în care împrumutatul este obligat să plătească dobândă suplimentar la acea obligaţie pecuniară. (5) Cu toate acestea, părţile pot conveni ca o sumă datorată în temeiul unei obligaţii existente să se plătească în viitor în condiţiile unui contract de împrumut.

48. În conformitate cu prevederile art.1243 Cod civil, în cazul în care împrumutătorul nu execută obligaţia de a da cu împrumut, împrumutatul poate cere doar repararea prejudiciului cauzat astfel.

49. Conform art.1247 Cod civil, (1) împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului. (2) Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea şi în cantitatea bunurilor primite şi nimic mai mult, chiar dacă preţurile au crescut ori au scăzut; (3) În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligaţia de a restitui suma nominală primită fără a ţine cont de variaţiile valorii banilor. (4) Dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

50. Potrivit art.1248 Cod civil, (1) în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art.942 Cod civil se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (2) Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condiţiile stabilite la art. 864 alin. (2) şi alin. (4) Cod civil. (3) În cazul în care nu poate restitui bunul, împrumutatul trebuie să plătească valoarea acestuia calculată în funcţie de locul şi timpul executării obligaţiei.

51. Potrivit art.947 alin.(1) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

52. Potrivit pct.6.1 al contractului de credit, părțile au stabilit că pentru neachitarea în termen al împrumutului, dobânzii și altor plăți aferente conform prezentului contract, împrumutătorul este în drept să calculeze iar împrumutatul va achita împrumutătorului o penalitate în mărime fixă de 25 lei pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de restanță și până la data achitării efective a plății.
53. Potrivit calculului prezentat de către reclamant şi anexat la actele cauzei penalitatea constituie 6000 lei (f. d.17).
54. Prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii reclamantului OCN ”Microinvest” SRL, dispunând încasarea din contul debitorilor Vtorenco Nadejda și Sandu Lidia, în beneficiul OCN ”Microinvest” SRL, în baza contractului de credit nr.21170045373 din 06.09.2021 și a contractului de fidejusiune nr.21170045373 F1 din 06.09.2021, datoria la credit în mărime de 25418,50 lei, dobânda contractuală în mărime de 2075,15 lei și penalitate în mărime de 6000 lei, în total suma de 33493,65 lei. S-a încasat în mod solidar de la Vtorenco Nadejda și Sandu Lidia în beneficiul OCN ”Microinvest” SRL, suma de 1004,81 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare legate de plata taxei de stat la depunerea acțiunii proporțional părții admise, suma de 195,00 lei, cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică a pârâtei și suma de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 3199,81 lei. În rest pretențiile reclamantului OCN ”Microinvest” SRL s-au respins ca neîntemeiate.
55. Colegiul civil atestă că, OCN ”Microinvest” SRL a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, în partea respingerii cerințelor privind încasarea comisionului.
56. Instanţa de apel reține că, OCN ”Microinvest” SRL prestează servicii de acordare a împrumuturilor, prin urmare, contractul încheiat de OCN ”Microinvest” SRL cu Nadejda Vtorenco, privind acordarea creditelor personale reprezintă contracte de consum a împrumuturilor acordate şi pentru care, acestora le sunt aplicabile dispoziţiile privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii prevăzute în Cartea a treia, Titlul II, Capitolul V, art. art.1069-1081 Cod civil.
57. În temeiul art.1765 Cod civil, în afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.
58. Potrivit art.334 alin.(1) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.
59. Conform art.328 alin.(1) şi alin.(2) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.”

60. În conformitate cu prevederile art.329 alin.(1) şi (2) Cod civil, în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie). Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.
61. Conform art.1069 alin.(4) Cod civil, în contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist.
62. Potrivit art.1071 Cod civil, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile. Această cerinţă este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificaţiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligaţiei de transparenţă impuse prin dispoziţiile alin(1) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.
63. Art.1072 alin.(1) Cod civil stabileşte că, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul.
64. În conformitate cu art.1076 alin.(1)-(3) Codul civil, (1) Clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. (2) Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. (3) În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.
65. Potrivit art.1079 Cod civil, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauzele indicate la art.1077 alin.(1) pct. pct. 1)-3) sânt considerate abuzive chiar dacă ele au fost negociate individual cu consumatorul. Conform art.1107 Cod civil, (1) Neclarităţile din condiţiile contractuale standard se interpretează în defavoarea părţii care le-a formulat; (2) În caz de dubiu, contractul se interpretează în favoarea celui care a contractat obligaţia şi în defavoarea celui care a stipulat-o. În toate cazurile, contractul se interpretează în favoarea aderentului sau a consumatorului; (3) Clauzele care au fost negociate individual au prioritate faţă de celelalte clauze.
66. Potrivit art.3 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013, contractul de credit pentru consumatori reprezintă contract prin care un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amînare la plată, împrumut sau alte facilităţi similare, cu excepţia contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de

bunuri de acelaşi fel, atunci cînd consumatorul plăteşte pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor.
67. Potrivit art.16 lit. a) Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecţia consumatorilor, consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele dreptul de a lua liber decizii la achiziţionarea produsului, serviciului, fără a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influenţa opţiunea acestuia.
68. În acest sens, Colegiul civil reţine că, OCN ”Microinvest” SRL a admis în textul contractului clauze abuzive, prin introducerea în contractul de credit nr.21170045373 din 06 septembrie 2021 a unui comision de administrare lunar în mărime de 2,5% lunar din valoarea împrumutului, or, acesta are menirea de a crea consumatorului condiţii disproporţionale în raport cu persoana creditorului, fapt care este inadmisibil în cadrul relaţiilor cu consumatorii, nefiind negociată clauza respectivă.
69. Colegiul civil consideră că, OCN ”Microinvest” SRL, care este un profesionist ce se ocupă cu acordarea împrumuturilor, prin introducerea clauzei privind încasarea comisionului de administrare, impune consumatorului executarea unei obligaţii, fără a-i acorda debitorului o contraprestaţie în acest sens, or, acordarea împrumutului nu poate fi calificată drept un temei care justifică automat încasarea comisionului, care prin natura sa nu are la bază nici un suport juridic, apelantul/reclamant nemotivând oportunitatea şi necesitatea acestuia, astfel comisioanele pretinse au de fapt caracterul unei dobânzi camuflate, faptul dat fiind inadmisibil în raportul cu consumatorii.
70. Instanța de apel consideră că, notificarea prealabilă a debitorului privind zilele de plată, întârzierile de achitare, deservirea call-centrului, examinarea bonităţii debitorului şi costurile de accesare a registrelor publice, pe care le oferă reclamantul, face parte din activitatea firească a reclamantului-apelant OCN ”Microinvest” SRL, care este un profesionist ce se ocupă cu acordarea împrumuturilor, iar costurile ce apar în legătură administrarea acestuia urmează a fi acoperită prin perceperea dobânzii şi nicidecum în ceea ce priveşte încasarea comisionului.
71. Colegiul accentuează că, contractul de împrumut încheiat între părţi, reprezintă un acord sinalagmatic, astfel în temeiul acestuia, participanţii raportului juridic dispun de drepturi şi obligaţii corelative.
72. Astfel, reclamantul, prin introducerea comisionului, impune consumatorului executarea unei obligaţii, fără a-i acorda debitorului o contraprestaţie în acest sens, or, acordarea împrumutului nu poate fi calificată drept un temei care justifică automat încasarea comisionului, care prin natura sa nu are la bază nici un suport juridic, apelantul-reclamant nemotivând oportunitatea şi necesitatea acestuia, astfel

comisioanele pretinse au de fapt caracterul unei dobânzi camuflate, faptul dat fiind inadmisibil în raportul cu consumatorii.
73. Se va mai preciza că în contractul de credit nr.21170045373 din 06 septembrie 2021 părţile deja au stabilit o dobândă anuală în mărime de 10 %, iar în acest sens societatea reclamantă artificial pretinde o dublă prestaţie. Deasemenea, în contractul de împrumut nr.21170045373 din 06 septembrie 2021 valoarea absolută a comisionului depăşeşte mai mult de trei ori valoarea absolută a dobânzii pentru utilizarea împrumutului, iar aceste comisioane prejudiciază consumatorul, prin crearea unui dezechilibru semnificativ în detrimentul acestuia.
74. În circumstanţele expuse, se constată că obligaţiei consumatorului de a plăti comisionul nu îi corespunde o obligaţie corelativă şi echivalentă a profesionistului de a presta un serviciu suplimentar acordării împrumutului.
75. Pentru aceste motive, se constată că prin aceste clauze se încalcă obligaţia de bună-credinţă în raport cu debitorul, deoarece încasarea comisioanelor respective nu este justificată prin contraprestaţii din partea creditorului.
76. Astfel, în ce vizează pretenţia reclamantului OCN ”Microinvest” SRL cu privire la încasarea comisionului, Colegiul civil apreciază criticile apelantului în acest sens ca fiind nefondate, iar constatările primei instanţe ca fiind întemeiate, care a apreciat just raportul juridic litigios şi a emis o soluţie corectă la caz.
77. Astfel, pe cale de consecinţă, ţinând cont de constatările de fapt şi de normele de drept enunţate supra, Colegiul civil consideră corectă concluzia primei instanţe de deducere al comisionului achitat în mărime de 11009,21 lei, din suma datoriei la împrumut în mărime de 36427,71 lei, dat fiind faptul că aceste achitări au avut loc în baza unei clauze abuzive.
78. Colegiul civil notează că, deşi la contractul de credit sunt prezentate informaţiile precontractuale precum şi declaraţia din 06.09.2021, iar reclamantul/apelant consideră că au fost negociate condiţiile contractului, ultimul nu a făcut dovada faptului că aceste condiţii au fost negociate, or menţiunea debitorului precum că toate informaţiile i-au fost furnizate, sunt formale şi standardizate, iar acesta a fost lipsit de posibilitatea să influenţeze natura lor, iar consimţământul dat de consumator la momentul încheierii contractului este considerat ca fiind inexistent, întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care OCN ”Microinvest” SRL, în calitate de comerciant, a profitat de poziţia sa dominantă impune obligaţii excesive cocontractantului aflat într-o poziţie defavorabilă.
79. Instanţa de apel consideră că reclamantul/apelant nu a demonstrat faptul că contractul încheiat de către acesta cu clienţii sunt negociate şi încheiate în conformitate cu prevederile legii, iar clauza contractuală care prevede obligaţia de plată a comisionului, fiind declarată nulă, or apelantul contrar prevederilor art.1069 alin. (4) Codul civil nu a răsturnat prezumţia lipsei negocierii individuale a

contractului, astfel, în cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei, or faptul că debitorului i-au fost aduse la cunoştinţă clauzele contractuale, iar ultimul le-a acceptat nu poate echivala cu negocierea acestor clauze.

80. Scopul instituirii nulităţii absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniştilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Scopul menţionat nu poate fi atins dacă în rezultatul constatării nulităţii absolute efectele clauzelor abuzive s-ar diminua până la limita stabilită prin lege. În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înţeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancţionat pentru practicarea clauzelor abuzive.

81. Instanța de apel atestă că din conţinutul convenţiei părţilor, se atestă o discrepanţă majoră dintre interesele consumatorului ocrotite de lege şi interesul economic al organizaţiei de creditare nebancară reclamantă, OCN ”Microinvest” SRL, fiind profesionist care prestează servicii în domeniul creditării nebancare al persoanelor fizice şi juridice.

82. În circumstanțele enunțate, Colegiul civil reține că, clauzele contractului de împrumut și condițiile speciale ale contractului de credit nr.21170045373 din 06 septembrie 2021, referitor la încasarea comisionului de administrare, just au fost considerate de către instanța ierarhic inferioară că au un caracter abuziv, iar pretenția privind încasarea comisionului corect a fost respinsă.

83. Din considerentele menționate, având în vedere că soluția emisă de prima instanță este una corectă, argumentele apelantului fiind nefondate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat cu menținerea hotărârii primei instanțe.

84. Conform art.82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

85. În acest sens, Colegiul consideră oportun de a relata prevederile art.94 alin.(1) CPC, care reglementează că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.

86. Astfel cheltuielile de judecată fiind o cerință subsecventă celei principale, poartă soarta cerinței de bază, la fel urmând a fi admisă, proporțional pretențiilor admise.

87. În consecință, Colegiul civil concluzionează privind netemeinicia argumentelor apelului declarat de OCN ”Microinvest” SRL şi legalitatea hotărârii primei instanțe, situație în care se impune respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

88. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că ”... art.6§1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes...”, consideră necesar de a respinge argumentele invocate în apel, deoarece acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

89. Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanța de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele contrare ale apelantului fiind combătute integral prin concluziile expuse mai sus, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea instanței de fond.

90. În conformitate cu prevederile art.art.276^4, 385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de OCN ”Microinvest” SRL.

Se menține hotărârea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 03.10.2023, pronunțată în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”Microinvest” SRL împotriva Nadejdei Vtorenco și Sandu Lidia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și irevocabilă și nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Constantin Roșca

Dorin Dulghieru